

Przegląd wybranych artykułów z czasopism bibliotekarskich:
z *Biblioteki w Szkole* i *Poradnika Bibliotekarza* z roku 2005.

Opracowała: Małgorzata Zienkiewicz

CZ. 2: „PORADNIK BIBLIOTEKARZA”

1. Problemy. Doświadczenia. Opinie.
2. *Prawo w bibliotece.*
3. Relacje.
4. Biblioteka. Środowisko.
5. Z warsztatu metodyka.

1. Problemy. Doświadczenia. Opinie.

1. **Treści pornograficzne w Internecie – zagrożeniem dla bibliotek / Barbara Szczepańska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 1, s. 3-5**

Autorka zastanawia się, czy wraz z pojawieniem się w bibliotekach komputerów z wolnym dostępem do Internetu komputery biblioteczne nie będą wykorzystywane do oglądania stron zawierających treści pornograficzne. Jak mają zachować się bibliotekarze i czy powinno być zakładane oprogramowanie filtrujące.

Autorka przedstawia rozwiązania stosowane w USA.

2. **Bibliografia załącznikowa i przypisy bibliograficzne / Danuta Sebastian, Urszula Tobolska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 3, s. 11-19**

„Przygotowanie tekstu do publikacji wymaga znajomości zasad redakcyjnych : odnotowania danych źródłowych, z których autor korzysta lub na które powołał się w swojej wypowiedzi, sporządzenia spisu bibliograficznego wykorzystanych i cytowanych źródeł literatury oraz umiejscowienia go w tekście”^[1].

Autorki w ww. artykule, w oparciu o obowiązujące normy, bardzo zwięźle przedstawiają poszczególne etapy powstawania bibliografii załącznikowej i przypisów bibliograficznych.

3. **Realizacja ustawy o egzemplarzu obowiązkowym w Bibliotece Narodowej / Elżbieta Stefańczyk // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 6, s. 3-6**

W oparciu o obowiązujące akty normatywne, autorka podaje najważniejsze informacje na temat egzemplarza obowiązkowego, przedstawia wykaz bibliotek uprawnionych do otrzymania egzemplarzy obowiązkowych (e. o. ogólnopolski i regionalny).

W dalszej części artykułu pisze o wpływie materiałów bibliotecznych do Biblioteki Narodowej w latach 1990-2004.

4. **Kwestia odpłatności za usługi biblioteczne / Stanisława Mazur // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 6, s. 7-10**

Autorka artykułu powołuje się na Ustawę o bibliotekach z 27 czerwca 1997 r. omawia kwestię dotyczącą odpłatności za usługi biblioteczne, jak wygląda ta sprawa dziś i zastanawia się jak to będzie w przyszłości.

5. **Wiadomość niezbyt oczekiwana, czyli uwagi do zamiaru wprowadzenia opłat za wypożyczenie**

W ww. artykule autor rozważa propozycję Ministerstwa Kultury dotyczącą wnoszenia drobnych opłat przez czytelnika za wypożyczenie książki, co Ministerstwo tłumaczy przepisami unijnymi. Od wielu czynników zależy w naszym kraju funkcjonowanie bibliotek i usytuowanie czytelników. Czy wszystko można przenieść na nasz grunt, czy pozwalają na to warunki otoczenia, czy „wprowadzenie opłat ugodzi w istotę bibliotekarstwa”?[2].

6. Zastosowanie komputera w biblioterapii : współpraca między terapeutą i informatykiem w bibliotece dziecięco-młodzieżowej / Violetta Trella, Katarzyna Wojciechowska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 7/8, s. 10-12

W ww. artykule autorki dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem w zakresie swojej pracy biblioterapeutycznej z dziećmi i młodzieżą z jednoczesnym wykorzystaniem komputera i komputerowych urządzeń takich jak: projektor multimedialny, drukarka, skaner itp.; podają cele i strukturę zajęć oraz jak ustrzec dzieci przed komputeromanią i komputerofobią.

7. Regionalizm w bibliotece / Agata Arkabus // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 7/8, s. 13-16

Autorka artykułu podkreśla, że w chwili obecnej każdy rodzaj biblioteki stara się gromadzić i opracowywać zbiory nie tylko związane z typem i specyfiką placówki, ale z regionem. Przedstawia jakie materiały gromadzone są w obrębie wydawnictw zwartych, jakich wiadomości dostarczają czasopisma, zbierane wycinki prasowe, zbiory specjalne jako grupa zbiorów bardzo różnicowanych, bibliografie regionalne, zestawienia bibliograficzne, przeglądy piśmiennictwa, kartoteki regionalne.

W dalszej części artykułu pisze o współpracy między bibliotekami, o europejskich programach tj. Sokrates, Program Młodzież dla Europy, Leonardo da Vinci i o aktywnych formach poznawania własnego regionu.

8. Kodeksy etyki bibliotekarzy : (propozycje rozwiązań a ogólnoswiatowa praktyka) Zdzisław Gębołyś // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 9, s. 4-9

Artykuł w całości poświęcony jest kodeksom etycznym, w tym przede wszystkim kodeksom etyki bibliotekarza – w Polsce, Europie i na świecie. Autor przedstawia krótką historię kodeksów, zastanawia się nad określeniem ich zasięgu i zakresu oddziaływania, ściśle z tym związanym autorstwem, zastanawia się nad nazewnictwem, strukturą formalną i rzeczową kodeksów, pisze też o preambule i formie językowej kodeksów.

9. Biblioteki pedagogiczne – ewolucja do czego? / Agnieszka Jankowska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 11, s. 3-6

W ostatnich latach ciągle rozwój i duża dynamika zmian przede wszystkim jakościowych zachodzących w różnych dziedzinach życia nie omijają bibliotekarstwa. Autorka artykułu zauważa, że gwarancją postępu jest „zachowanie równowagi pomiędzy kontynuacją tradycji i inicjowaniem zmian”[3]. Tę kwestię rozpatruje w kategorii głównych zadań bibliotek, które się nie zmieniły. Zmianie uległa praktyka działania bibliotek. Istotą działalności bibliotecznej jest udostępnianie zbiorów i informacji. „Biblioteki pedagogiczne pozostały nadal placówkami wspierającymi system doskonalenia nauczycieli [...], źródłem wiedzy i informacji dla środowiska oświatowego”[4].

W dalszej części artykułu, autorka przedstawia realizację poszczególnych zadań przez jedną z bibliotek filialnych Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Szczecinie.

Na końcu artykułu podaje zaś, że to w jakim kierunku zmierzają biblioteki pedagogiczne zależy od samych bibliotekarzy, ich doświadczeń i tradycji bibliotekarskich. Jeśli informatyzacja procesów bibliotecznych będzie przebiegać zgodnie z postępowaniem technicznym to biblioteki pedagogiczne staną się instytucjami, bez których społeczeństwo nie będzie mogło funkcjonować.

10. Doskonalenie nauczycieli w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu – bilans czterech lat doświadczeń / Małgorzata Sikorska, Urszula Tobolska //

Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 11, s. 6-11

Autorki artykułu, liderki wewnątrzbibliotecznego doskonalenia nauczycieli w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu, dzielą się swoimi doświadczeniami z czterech lat pracy. W październiku 2001 r. powstał utworzony od podstaw Program „System wewnętrznego doskonalenia...”, opracowano plan doskonalenia. Wcześniej w sierpniu 2001 r. *Strategiczny Plan Rozwoju DBP* we Wrocławiu na lata 2001-2003. Pierwszy plan WDN opracowano na rok szkolny 2001/2002. Postanowiono szkolić się w *Rozwoju warsztatu i usług informacyjnych w oparciu o nowoczesną technologię komputerową* – stworzenie na terenie województwa dolnośląskiego *Regionalnego Systemu Informacji Pedagogicznej*, działającego w oparciu o zintegrowany program biblioteczny ALEPH.

W roku szkolnym 2002/2003 kontynuowano szkolenia w zakresie obsługi programu ALEPH, przygotowywano się do mierzenia jakości pracy oraz nawiązano współpracę z placówkami oświatowymi.

W roku szkolnym 2003/2004 kończono realizację *Strategicznego Planu Rozwoju DBP na lata 2001-2003* i rozpoczęto prace nad tworzeniem dokumentu *Strategia Rozwoju DBP na lata 2004-2006*. We wrześniu 2003 r. sporządzono plan szkoleń na rok 2003/2004. Pojawiły się szkolenia m. in. takie jak:

- „- opis bibliograficzny książki w formacie MARC 21 w programie ALEPH [...],
- katalogowanie dokumentów elektronicznych z uwzględnieniem formatu MARC 21 [...],
- tworzenie bibliografii załącznikowej”[5].

W roku szkolnym 2004/2005 skupiono się nad budową katalogu centralnego. Kontynuowano działania rozpoczęte w roku poprzednim, zrealizowano zadania podstawowe dla funkcjonowania pracy w zautomatyzowanym systemie bibliotecznym ALEPH. Zaplanowane szkolenia stanowiły uzupełnienie poprzednio podjętych czynności.

2. Prawo w bibliotece.

1. Kwalifikacje i wynagrodzenia bibliotekarzy. Cz. 1 / Krystyna Kuźmińska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 1, s. 14-17

Autorka przypomina, jakie wymogi trzeba spełnić, aby pracować na stanowiskach nauczyciela bibliotekarza (z wyjątkiem bibliotek pedagogicznych). Przedstawia wymagania na stanowisko nauczyciela w niektórych typach szkół: w gimnazjach, w szkołach podstawowych, zasadniczych, zasadniczych szkołach zawodowych, placówkach oświatowo wychowawczych.

W dalszej części artykułu, pisze o wynagrodzeniu nauczyciela bibliotekarza oraz czy nauczycielowi bibliotekarzowi przysługuje okres ochrony stosunku pracy przed uzyskaniem uprawnień emerytalnych, a także jakie warunki muszą być spełnione dla prawidłowego przekazania księgozbioru przed zmianą na stanowisku kierownika biblioteki szkolnej.

2. Kwalifikacje i wynagrodzenia bibliotekarzy. Cz. 2 / Krystyna Kuźmińska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 3, s. 19-22

W oparciu o Ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2003 nr 137, poz. 1304) oraz o rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. 2004 nr 207, poz. 2110) autorka w cz. 2. artykułu pt.: „Kwalifikacje i wynagrodzenia bibliotekarzy” omawia standardy kształcenia nauczycieli.

3. Tryb uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli / Lucjan Biliński // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 2, s. 15-17

Autor powołuje się na Kartę Nauczyciela i rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 grudnia 2004 r., przedstawia i omawia tryb uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli.

4. Kwalifikacje zawodowe bibliotekarzy – porady / Krystyna Kuźmińska // *Poradnik Bibliotekarza.* – 2005, nr 4, s. 13-14

W oparciu o liczne akty normatywne autorka omawia kwalifikacje zawodowe bibliotekarzy.

5. Ważniejsze przepisy prawne w latach 2004 i 2005 / Krystyna Kuźmińska // *Poradnik Bibliotekarza.* – 2005, nr 9, s. 14-16

W ww. dziale pt.: „Prawo w bibliotece” Redakcja „Poradnika Bibliotekarza”, obok dotychczasowych omówień, wprowadza „informacje o uregulowaniach prawnych dotyczących bibliotek [...], informacje o aktualnych przepisach z zakresu prawa bibliotecznego, okołobibliotecznego” [6].

W ww. artykule przedstawiono ważniejsze przepisy prawne w latach 2004 i 2005.

6. Ochrona danych osobowych – Ignorantia Legis Nocet / Dorota Skotnicka // *Poradnik Bibliotekarza.* – 2005, nr 12, s. 20-23

W ww. artykule autorka pisze o konieczności ochrony danych osobowych, np. kart zobowiązań czytelnika, pisze o rynku nielegalnego obrotu danymi osobowymi i o tym, jaki użytek można zrobić z posiadania cudzych danych osobowych.

7. Wokół prawnych problemów nauczycieli bibliotekarzy. Cz. 2 / Krystyna Kuźmińska // *Poradnik Bibliotekarza.* – 2005, nr 12, s. 33-35

Autorka artykułu, opierając się na obowiązujących aktach normatywnych, przedstawia jakie prawa mają doksztalający się nauczyciele bibliotekarze i podnoszący swoje kwalifikacje pracownicy bibliotek publicznych (urlupy szkoleniowe oraz ulgi i świadczenia).

W dalszej części artykułu pisze o chorobach zawodowych bibliotekarzy i świadczeniach z tytułu chorób zawodowych.

3. Relacje.

1. Nowy wizerunek biblioteki pedagogicznej / Jakub Nowak // *Poradnik Bibliotekarza.* – 2005, nr 2, s. 19-21

W dniach 21-22 października 2004 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja „Nowy wizerunek biblioteki pedagogicznej : komputeryzacja – komunikacja – współpraca” zorganizowana przez Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie oraz Bibliotekę Pedagogiczną w Toruniu.

Celem spotkania było uświadomienie roli i korzyści wynikających ze współpracy bibliotek pedagogicznych. Poruszano zagadnienia teoretyczne i praktyczne dotyczące komputeryzacji, komunikacji i współpracy bibliotek.

4. Biblioteka. Środowisko.

4.1. Prezentacje bibliotek.

1. Regionalizm kaszubski w edukacji młodzieży / Janina Głomska // *Poradnik Bibliotekarza.* – 2005, nr 6, s. 28-30

Autorka artykułu dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem z pracy z młodzieżą ze szkoły zawodowej w zakresie edukacji regionalnej i kultury regionalnej Kaszub, poprzez edukację czytelniczną i medialną. Podkreśla rolę i zadania biblioteki szkolnej, przedstawia bogactwo jej zbiorów i pisze o współpracy ze środowiskiem – Miejską Biblioteką Publiczną i Młodzieżowym Domem Kultury w Brusach. Wspomina lekcje u twórcy ludowego, czy spotkania z wybitnymi ludźmi regionu.

5. Z warsztatu metodyka.

1. Zastosowanie arkusza kalkulacyjnego EXCEL w bibliotece / Justyna Bauza // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 1, s. 32-33

Autorka dzieli się z czytelnikami swoją wiedzą teoretyczną i umiejętnościami praktycznymi nabytymi poprzez udział w szkoleniu INTEL – Nauczanie ku przyszłości. Najbardziej skupiła się na arkuszu kalkulacyjnym EXCEL. Stosuje go w praktyce biblioteczej w rozwiązywaniu trzech problemów:

1. Protokoły ubytków.
2. Statystyka wypożyczeń.
3. Ewidencja wypożyczeń w czytelnii.

2. Niszczenie książek i czasopism w wypożyczalni i czytelnii Biblioteki Pedagogicznej w Radomiu. Studium przypadku / Maria Rejmer-Szalla // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 7/8, s. 39-42

Na przykładzie swojej biblioteki, autorka artykułu analizuje przypadek niszczenia książek i czasopism przez czytelników. W ww. artykule opisuje, jacy czytelnicy korzystają z biblioteki, jakie szkody poczynają w książkach i czasopismach, jakie są przyczyny tego zjawiska, zastanawia się jak mu zapobiec i przedstawia propozycje rozwiązań.

3. System „Promax” w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Katowicach / Barbara Michalek // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 9, s. 32-34

Autorka artykułu dzieli się swoimi refleksjami na temat modułu BIBLIOGRAFIA (w systemie PROMAX), jaki zainstalowano w Wydziale Informacji Bibliograficznej Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Katowicach na początku 2001 r. Porównuje tradycyjną kartotekę zagadnieniową z komputerową bazą danych. Zwraca uwagę na opisy bibliograficzne i różne możliwości wyszukiwania informacji.

Gdańsk, 1.03.2006 r.

Opracowała: Małgorzata Zienkiewicz

[1] Bibliografia załącznikowa i przypisy bibliograficzne / Danuta Sebastian, Urszula Tobolska // Poradnik Bibliotekarza. - 2005, nr 3, s. 11

[2] Wiadomość niezbyt oczekiwana, czyli uwagi do zamiaru wprowadzenia opłat za wypożyczenie książek / Tomasz Rzępoła // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 6, s. 12

[3] Biblioteki pedagogiczne – ewolucja do czego? / Agnieszka Jankowska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 11, s. 3

[4] Tamże. s. 4

[5] Doskonalenie nauczycieli w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu – bilans czterech lat doświadczeń / Małgorzata Sikorska, Urszula Tobolska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 11, s. 9

[6] Ważniejsze przepisy prawne w latach 2004 i 2005 / Krystyna Kuźmińska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 9, s. 14